

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 80 f.	1 óra 1 K —
1 évre 1 K 80 .	1 évre 3 . —
3 . évre 3 . 80 .	3 . évre 6 . —
1 évre 7 . 20 .	1 évre 12 . —

Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Telefon 208.

Egyes szárok kaphatók: a dohánygyárüzemekben.

A fekete

könyvbe kerül annak a jegyzőnek a neve, aki községének betegét, a falunak bolondját, beszállítja a vármegye kórházába, mielőtt kérvényével végig nem járta a bürokrácia copfját a megyeház hajdujától egészen az alispánig. Ha esetleg valamelyik falubelijére ráun az esze s faképnél hagyja, vagy bármiképen konpromittálódik eszes volta, a jegyzőnek alázatos kérvénnyel kell fordulni a kicsodákhoz, hogy adjanak helyet az emberiség legujabb szerencsétlenjének. S míg a kegyes válasz meg nem érkezik, addig neki kell gondoskodnia arról, hogy az élő-halott magában vagy másban kárt ne tegyen. Ezt még csak valamiképen el lehet intézni, egy két napra a kisbíró, vagy az éjjeli bakter lehet a talu elmebeteg-osztályának az igazgatója, a válasz rendszerint azonban azt mondja, hogy a beteget szállítani nem szabad,

mert, — mert nincs hely. És a szegény jegyzőnek főhet tovább a feje, mintha enélkül nem lenne elég gondja.

Nálunk bizony csak így van. Megbetegedni nem szabad, mert nincs hely, megbolondulni nem szabad, mert nincs kénszer-zubbony, semmiféle humánus intézményre, semmiféle kultúrára pénzt kérni nem szabad, mert nincs pénz. Mi azonban hiába mondjuk, hogy nincs pénz, ha nekünk kell adni. Armádiára, sokszor felesleges és neveléses beruházásaira, két, hatalmi örületben szenvedő embernek, pozíciójának katonai uralommal való fentartására, ilyenre mindig van elég pénz. Közvesztélyes, szerencsétlen szenvedő embertársunk megvédésére nincs pénz, de a nemzet betörőjének védelmére garmadaszámra tudunk embereket tartani, fizetni. Egy erkölcs nélküli társaság összetoborozására, hogy vele a nemzet nyakára kötelet tehessenek, milliók kerülnek, ha azonban beteg leszek, elsorvadhatok a kuc-

kómban. De azért ne legyen elégedetlen, elkéseredett a nép. Neki a türelmes birka szerepét kell játszani. Lenyírják a gyapjúsát s hálát kell adnia, hogy fájhat. Nem ad hálát, ez az idő elmúlt már. Összeszorítja fogát és kezét s a leszámolás idejére gondol. (:)

A tanítók nagygyűléséhez.

A tanítók nagygyűlésével kapcsolatban történt hírlapi cikkekre lapunk szombati számában közölt nyilatkozat aláírói több tanító aláírással a következő újabb nyilatkozatuk közlésére kértek fel bennünket, amellyel ők befejezetnek óhajtják tekinteni ezen ügyet. Az audiatur et altera pars elvénél fogva természetesen helyt adunk a nyilatkozatnak minden megjegyzés nélkül és egész terjedelmében. Tekintve a nyilatkozat hosszúságát, a kérdésnek két részletben fogunk eleget tenni.

Mielőtt részletesen foglalkoznánk Dornis István urnak jogos és köteles tiltakozásunkra adott válaszával, legyen szabad annak a

keretnek körvonalozására, amely határral kell, hogy szabjon a megindult vitának, a tanítói nagygyűlés megindulásáról, okairól és folyásáról, néhány szót szólni.

A tanítógyűlést Magyarország összes országos tanítóegyesületei, tehát az általános, az állami, a róm. kath. ref. ág. ev. és izr. tanítóegyesületek hívták egybe, tehát az egész ország 32000 néptanítója nevében példás együtérzéssel és egyöntetű elhatározással. A gyűlésen megjelent körülbelül kétezer tanító. Az ország minden részéből, válogatás nélkül, iskolajellegre, világtellegre való tekintet nélkül, feljött Budapestre minden tanító, akinek volt a hónap 23-án utiköltségre pénze, vagy arra kölcsönt kérhetett és egyéb halasztatlan elfoglaltsága nem volt.

Tehát bármikor, bármely rendszerű tanítótestület hozott bármennyire országos érvényű határozatot, az annyira általános sohasem volt. Sohasem jelentette az egész ország eggyelvárt tanítóságának igazi közszellemét annyira, mint ez a legutóbbi.

A szavazatok és vélemények aránya épenugy oszlott meg a gyűlésen, mintha az egész ország tanítóságát egyenként szavazatták volna meg a szönyegen levő kérdésekben. Azok a határozatok te-

Hajós József új könyve.

A fiatal, bicskei káplán második könyvével állt ki a múlt hónapban a könyvpiacra: Az ősember a modern tudomány világításában. Budapest 1913. Ára 6 kor. 427 old.

Első könyve: „Végtelen felé” nagy feltűnést keltett. A „Végtelen felé” apologia — az intelligens világak számára készült. A katolikus világfélfogás ellen felhozott természettudományi nehézségekkel foglalkozik.

A nagy vásári zajban, melyet a különféle életfélfogások predikátorai csinálnak, kijön cellájából és odalép a gondolkodni óhajtó világi ember mellé a fiatal, akkor még karmelita pap, és kéri: olvassd el a könyvem és keresd, melyik az igaz életfélfogás.

Az emberek nagy részének életfélfogás dolgában nincs érvelés nyugvó meggyőződése: nagyjából a társadalmi félfogás gerinctelen asszimiláltjai. Szabadon gondolkodik, mert környezete is így gondolkodik. Ruhájában követi a divat szélsőségeit,

nem azért, mert új öltözetében szebb, arányosabb és komolyabb külső megjelenése — maga is érzi, hogy neveléses bábú lett, hogy megjelenésében igen kevés kumolyság van — hanem mert a többiek is így öltözködnek. Életfélfogás dolgában is hasonul minden reflexió nélkül, csak azért, mert napraforgónak készült, nincs arra nevelve, hogy gondolkodjék.

„Diadalmas Világnézet” érintette meg Hajós lelkét, egyénisége a mai embert annyira megértő budapesti „Regnum Marianum”-ban izmosodott — ott élte át Hajós lelke a tavaszt. A Regnum Marianum szelleme hajtotta, mikor odalépett első könyvével a napraforgó — világi ember mellé és mondotta: Fiatal vagyok, de ismerlek, te szomjazol, keresd az igazságot. Hogy hívását mily szívesen vették, mutatja, hogy már több mint ezer példány elkelt művéből.

Mikor az ember a „Végtelen felé”-t olvassa, nemcsak a tudása és látóköre szélesedik, hanem indítva érzi magát, hogy ne csait a világot bálmulja meg, hanem lelke a hitnek szárnyain a Végtelen felé

szálljon. Maga a nyelv szépsége és poezise is ideális szférákba viszi az embert.

Nem kisebb jövőt jósolok Hajós most megjelent második munkájának. Dúdek János dr. egyetemi tanár a Religio legutóbbi számában oly nyilatkozatot tett róla, mely tudva, hogy Dúdek mily szigorú kritikus, a szerzőre nagy dicséret: „Ujában többen foglalkoztunk ezzel a kérdéssel a magyar irodalomban. Valamennyinél terjedelmesebb azonban Hajós ezen műve és egyben hozzá tehetem, hogy szakszerűség és a nagyközönségnek megfelelő előadás mód tekintetében egyiknél sem áll hátrább.”

Hajós ezt a könyvét is a művelt világak számára írta. Egészen más természetű mint a Végtelen felé; közli, amit a tudomány ma az ősemberrel és az emberiség első koráról tud.

Műve első felében avval a kérdéssel foglalkozik, hogy honnan származott az ember: vizsgálja az első ember állítólagos álatól való származásának vagy rokonságának bizonyítékait. Részletesen foglalko-

zik az embriológiából (biogenetikus törvény) a várelemzésből vont érvvel és a paleontológiával. Ez első rész mélyen járó szakmunka. Kár, hogy e részben a gyakorlati idézetek a gondolat és bizonyítás menetét sokszor megakasztják és szétfolyóvá teszik. En az idézeteket a tárgy szempontjából nagyon fontosaknak tartom: az olvasó nagyon hálás azért, ha a szaktudósok egy és ugyanazon dologra vonatkozó jellemző mondatát összegyűjtve olvashatja. Meggyőződésem azonban, hogy az idézeteknek, ha csak nem valami frappáns kiszólások, a jegyzetben a helyük. A tárgyalás legyen az író izzta, leszűrődött gondolatainak könnyed folyása. Ne feledjük, hogy a tárgyat kevésbé ismerő olvasónak a gondolatok könnyed folyása is nehéz, mert a téma elvont,

A biogenetikus törvény és a várelemzés tárgyalása talán némi kívánni valót hagy maga után, ez a benyomásom — a paleontológiai rész azonban nagyon jó. A második részben előadja mindazt, amit ma az ősember vagyis az első emberek környezetéről, megjele.

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete,

AZELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

00000255

hát, amelyeket a tanítóság, a legutóbbi országos gyűlésén hozott, az egész ország tanítóságának legalaposabb, legújszerűbb közvéleményét jelentik.

Mik voltak ezek a határozatok? Az első az, hogy a tanítóság sérelmesnek és szegényteljesnek tartja az új fizetéstervezetet. Sérelmesnek, mert nem javít az anyagi helyzeten. Szegényteljesnek, mert politikai korruptió alá akarja vonni a 21 ezer férfi tanító és erkölcsi korruptió alá a 11 ezer tanítónőt a magaviseleti minősítéssel. (Erre még rátérünk.)

Feljajult a tanítóság és a kilátásban levő jövőendő helyzetének keserű látásával szenvedélyesen és elkeseredéssel vétőt kiáltott a jogtörés ellen, tiltakozott politikai jogainak és erkölcsi lehetőségeinek elkövetése ellen. És ez a hangos szavú tiltakozás volt legalább is olyan jogos, mint az ellenzéki párt viselkedése az alkotmány felrúgásakor, mint a szabadságharc elkeseredett küzdelme az abszolutizmussal.

A második határozat az volt, hogy a tanítóság minden rendelkezésére álló eszközt felhasználja az iskolák mielőbbi teljes államosítására. Megvolt az indító ok rá. Zichy János gróf a fizetés tervezetében a felekezeti és állami tanítók közötti disparitást meg nem szüntetést azzal indokolja: „Számolnom kellett az iskolafenntartó felekezetek nehézségével” amely megjegyzését minden kétséget kizárólag a tanítói fizetésrendezésre érte. Nos, hát a tanítóságnak a legmegérthetőbb törekvése, ha ettől a „nehézségtől” meg akar szabadulni.

Azonkívül a felekezeti iskolák és ennél a pontnál különösen a gör. kath. és gör. kel. iskolákat kell érteni: a legsemérmertlenebbül szolgálják a nemzetiségi érdekeket, assák alá céltudatosan a nemzeti egységet. Hogy pedig a nemzetiségi érdekeket nem a tanító szolgálja, elég lesz talán a sok közül a szerencsétlen pakráci kollégánk esetét, Ertl Károlyét, megemlíteni, aki véletlenül Julián-egyesületi iskolában lett áldozata a nemzetiségi izgatásnak.

A harmadik határozat a választójogi reform mellett szölt. Reménytelen, ez ellen nincs, és nem is lehet kifogása másnak mint talán csak gróf Tiszának, akinek a neve éppen olyan szomorú fog-

násának idejéről, kulturájáról tudunk, illetve sejtünk és vélünk. E rész nagyon jó: tudományos és mégis könnyedén csevegő. Elvezetel olvastam. Lehet, hogy a szakkritika itt-ott egy-két mondatot kifogásolni fog, magamnak is volna egy-két megjegyzésem, de ez nem ezen lap hasábjaira való. Különben is, mint a befejezés talán hasonlata is jelzi, itt csak tapogatózunk. Hálás lesz minden olvasó az illusztrációkért. A fejezetek elejére és végére tett kis írás jól hatnak.

A napokban egyik látogatóm íróasztalomon átalapozta Hajós új könyvét: kéri, hogy a szövegben németül ne idézzem. Több helyen a racionalizmus vádjá ellen védekezik Hajós; azt hisszük, hogy feleslegesen: Hajós biztos utakon jár.

Művéért az egész szerkesztőség nevében gratulálunk. Nagy fáradság és írói készség eredménye.

Drpi.

lommá vált, mint Mettermich-é Kolonics-é. Hogy miért említjük ezeket az elvrokonokat? Mert köz tudat, hogy ezek segítettek romlásba hazánkat, és akik szembeálltak velük, azokat hősként tiszteltük. Bár nem kívánjuk magunknak a hősi titulust, de mindenesetre elfogadhatjuk hazafias momentumunkat, ha a minősítés fellegetnek ármékában is, ilyen határozatot hoz a tanítóság.

Ezekután áttérhetünk azokra a tendenciózus vádakra, amelyekkel D. ur a kultura örangyala szemlében végigszánt az önértékünkön.

Mi is halásak vagyunk a terjedelmes válaszáért. Nekünk is jó alkalom ez, egyrészt azért, hogy a többször fennhangoztatott jóindulatot a megérdemelt értékek szállításuk, mert hiszen eddig sem hittünk annak önzetlenségében, másrészt pedig, mivel ezen az uton módunkban van a közönség előtt feltárni a tanítóság küzdelmét, és azokat a nehézségeket, amelyeket azok a „jóakaróink” gördítenek elénk, akik nagy hangon lovagolnak ellenünk a kultura szent jelszaván.

Jó volt a tanítóság mindaddig, amíg befogható volt a hatalmi érdekek szekerébe. Csak hogy ma már a tanítóság legalább az intelligens része nem kapható a hatalmi diadalszekerek huzására! Borzasztóan és megbocsáthatatlanul téved D. ur, ha azt hiszi, hogy a tanítóság a kifejlődött radikális muszával, önállóságra törekvésével, a hivatalnokok lerázásával az igazibb, világosabb elfogulatlanabb társadalmi lefogásával az egyház ellen a tulhajtott radikálizmus, törvényellenesség, értelmetlen elvhajzásat szolgálataiba szegődött. Szó sincs róla! Az, hogy Zsigány Zoltán és Czaban, Tuba Károly, Balogh és Dobó Sándor szinpatikusabb vezéreink, mint Moussong, annak olyan okai vannak, amit D. ur nem ismer. De nem is vehetjük rossz néven. D. ur sokkal inkább kívül áll a tanítói és elemi iskolai ügyek politikai keretein, sem hogy ezt ismerné. De nem is szükséges ismernie.

Igaz ugyan, hogy a pap öre a társadalmi fejlődésnek és megnyilvánulásainak, már persze aki — mint D. ur is — hivatást érez hozzá. Hanem mi, tanítók, valamennyien és egyenként sem vagyunk egy cseppet sem kisebb és kevesebb látókörü örei a társadalomnak, a nemzeti és néposztályi aspirációknak, egy cseppet sem vagyunk kevesebb hatással a társadalom irányításában, mint Önök, tehát, ha ezekben a tekintetekben különböző utakon járunk, azt, hogy melyikünk jár igazabban a tökéletesség felé, sem mi, sem D. ur el nem dönthetjük. Mivel pedig Ön mégis megkísérelte ezt eldönteni, a legenyhébben szólva figyelmeztetjük arra a magyar közmondásra: „Aki haragszik, annak nincs igaza.” Bárha mi egy kicsit élesek akarunk lenni, azt is mondhatnánk: „Ne sutor ultra crepidam.”

Erre Önök hivatkoznak majd az ezeréves kulturára, amelyet a papság tartott fenn. Nos, hát mi ez előtt zászlót hajtunk. Hálisan ismerjük el, mint minden józan gondolkodású ember, hogy a kultura megteremtése és ezer éven át való fentartása legelső sorban a kath. papság érdeme, másodsorban a

keresztyény egyházak hitvédő törekvései-é, amelyek nyomán áldozatot nem ismerve állottak fel egymás után a jobbnál jobb iskolákat. De bátrak vagyunk megmondani, hogy ez csak volt! — Igaz, hogy a középiskolai rendszerben még ma is jó példával járnak elől a felekezetek, különösen a szerzetesek, hiszen itt az eleven példa Székességhérvárról, hanem ne méltóztassanak elfelejteni, hogy most népoktatásról van szó, elemi iskolákról, annak rendszereiről és ott is az azokban kizárólag működő tanítóságról. — Ahol ma nem az egyházak nevelnek, hanem a tanítóság. A tanítói kollegátusra vár minden munka a nemzeti nevelés, a kulturális haladás érdekében.

Lehet kifogás a tanítóképzés ellen, mi hangoztatjuk legjobban. Mi kívánjuk az akadémikus tanítóképzést és amit meg nem adott a tanítóképző, különösen a felekezeti (el tudjuk bíráltni, mert járunk ide, is oda is) azt most nyomorult fizetésünk filléreiből pótoljuk és ott, ahol hozzájuthatunk a nagyobb intelligenciához, a nevelőhöz méltó látókörhöz. Tudatában vagyunk annak, hogy mit vár tőlünk a társadalom, meg is felelünk annak mindenkor. Csupán a legutóbbi idők súlyos anyagi kérdései voltak el kissé az iskolán kívüli neveléstől. És a tanítóságnak fizetési rendezési harca nem is más, mint elérni azt az állapotot, azt az életkörülményt, amikor minden erejét és idejét a társadalom nevelésére szentelhesse.

(Vége köv.)

NEM LESZ sztrájk.

Az ország jogtalan népe a jogokért való harcában nem veszi kézbe leghatalmasabb fegyverét: az általános sztrájkot. Olyan fegyver ez, melynek csapása alatt leroskadna ugyan az ellenfél, de mélyen fájó sebet okozna azoknak is, akik azt használnák. Mennyi szegény család gyermekei éheznének és fáznaának napokig az általános sztrájk miatt.

A szocialdemokrata párt országos központja tegnap kiáltványban tudatta a munkássággal, hogy az általános sztrájk egyelőre elmarad. Indokul az ellenzék viselkedését és Apponyi imponáló tiltakozó beszédét tartják, de ezen állítások mögött árnyként marad az a gyanu, hogy a szocialista vezéreket a kormány szerelte le. Nagyon gyanus a vezér uraknak egy kormánypárti képviselővel és egy rendőrtisztrel való éjfél tárgyalása.

Sztrájk nem lesz s miután erről a helybeli rendőrség tegnap budapesti telefon útján meggyőződött, a rendőrfőkapitány, a katonaság készenlétét a parancsnokoknak megköszönte és a fordulatokat tudatta velük. Egyelőre tehát, akármilyen okból, minden csendes.

Városi ügyek.

A központi választmány tegnap délelőtti ülést tartott dr. Saára Gyula polgármester elnökletével. A választmány az 1914. évi képviselőválasztók megállítására kiküldte az összeíró küldöttséget, melynek elnöke dr. Löwy Károly, tagjai pedig Boros Sándor és dr. Kerekes Lajos. A küldöttség folyó hó 15-én kezdi meg működését és f. hó 26-ig folytatja. Aki tehát jogos igényt tart arra, hogy felvegyék a választók névjegyzékébe, ezen idő alatt jelentkezze.

A csatorna beholtzás ügyének kérdése most már majd gyakrabban forog a zöld asztalon s lassan, de biztosan lesz is belőle valami. Varga Elemér főmérnök hozzászólott ehhez a munkához is, de azt egészen előlről kell kezdenie, mert az eddigi iratsomóban, mely erre az ügyre vonatkozik, mindent talált, csak azt nem, ami a legfontosabb: műszaki rajzokat és terveket. A méréseket már elvégezte s az a terve, hogy két részletben intézi el a csatorna beholtzását és pedig először a Budai-ut és Rákóczi-utca közötti részt. Ezt a munkát még okvetlen ebben az esztendőben megkezdik, mert erre tényleg szükség van. A részletezés a csatorna másik részén levő házak tulajdonosainak talán nem is fog tetszeni, de a nagyközönség bizonyára azt tartja, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tüzök, mert arról, hogy az egész csatornát most ilyen rövid idő alatt beholtazzák, a pénz és időszűke miatt szó sem lehet.

Mit dolgozik a város? A rendes mindennapi folyó ügyeken kívül a város földolgozó gépezetében több rendkívüli ügy fog bekekerülni. Foglalkoznak a belépődíjjal rendezett mutatóanyagok után szedendő illetékekkel, a gyógy-szertárak eladása után járó illetékekkel, főként pedig a községi takarékpénztár és községi zálogház ügyével. Készülnek továbbá szabályrendelettervezetek a városi ügykezelésről, építkezésekről, a lakbérrendezésről és a kültelki lakások építésének korlátozásáról.

A Göbel János-tér, mely nevet városunk kiváló tanfőfiának emlékére a Szömörce-utca előtti térség kapta, nem marad sokáig a mostani rendezetlen, hol sáros, hol meg poros állapotában. A szép fekvésű, de gondozatlan térnek a parkirozását Zavaros Nándornak, városunk kintnő

főtekésznek térvél szerint még a tavaszon megkezdik.

Világítás. Elhatározta a városi tanács, hogy a külvárosokban levő villanylámpákat is kieseríteti 50 gyertyafényűekre. Na végre, hogy erre is gondoltak, legalább eztán a külvárosban járók sem lesznek kitéve annak a komikus kellemetlenségnek, hogy az esti sötétségben éppen a villanylámpák oszlopainak menjenek neki. Itt említjük meg, hogy a város egyik igen forgalmas helyén a Deák Ferenc-utcának a Horváth István-utca és vasúti állomás közötti szakaszán, ahol amugy is pokoli sötétség van, két villanylámpa nem ég. Az egyik a ménteleői laktanya épületének a déli sarkán van.

A legelők felmérését és osztályozását március hóban megkezdik.

H I R E K.

N a p t á r.

Március 6. Csütörtök.
R. Kath.: Perpet. és F.
Pro: Perpet.
Gor. Euzsziát.
Nap kel: 6 ó. 34. nyugszik 5 ó. 49.
Hold kel: 6 ó. 13. nyugszik 4 ó. 11.

— **Konferenciák.** Kedden fejte be a mégyéspüspök a férfiak konferenciáját, amelyet mind a három nap alatt nagyszámú közönség hallgatott végig. A hölgyek konferenciája tegnap délután 5 órakor kezdődött szintén nagy közönség előtt. Naponként 10 órakor a konferencia tartama alatt a Szent István teremben szent mise lesz. A konferenciák szombaton fognak végződni.

— **Az új székszárdi pénzügyigazgató.** A pénzügyminiszter Major Lajos pénzügyigazgatót a székszárdi kir. pénzügyigazgatóság élére helyezte s annak vezetésével bízta meg. A székszárdi pénzügyigazgatóság Major Lajosban kiváló nagy munkaerőt, fáradhatatlan szorgalmu főnököt nyer, aki nem csak a személyzet sorában lesz első, de első lesz a minden szónál ékebben beszélni kötelességteljesítésben. A mi városunk azonban szegényebb lesz egy minden jó és szép iránt melegen érdeklődő főosztályosával főleg pedig egy példás buzgóságu hitvalló katolikus úri emberrel. A pénzügyminiszteri megbízásban nyilvánuló elismeréshez és bizalomhoz szívből gratulálunk, másrészt azonban nagy sajnálattal látjuk a drága emlékeztető Major Ferenc öccsének városunkból való eltávozását.

— **A Szent György kórházról.** Dr. Joó Imre kórházi orvos ezen állásáról lemondott. A kitűnő, szimpatikus orvos azért távozik városunkból, mert Tordán kórházi rendelő orvosává választották.

— **Térkép-hitelesítés.** A város közigazgatási bizottsága febr. 11-én 92/Kb. szám alatti kelt határozatával az 1890 évi I. tc. 67 §-a alapján a Székesfehérvár-érdei volt törvényhatósági jelenleg Budapest-székesfehérvári állami közútról mérnökileg készített törzskönyv, műleírás és térképnek (helyszínrajz) hitelesítést rendelvén el, annak fogantatásával a polgármester, továbbá Tóth Artur bizottsági tag és Varga Elemér városi mérnököt álló küldöttség bízta meg. Mídon az érdekeit közönséget, illetve birtokoságot értesítendő, a volt városi törvényhatósági jelenleg állami közútról készített törzskönyv, mely ezen ut műleírását és helyszínrajzát foglalja magában, a városi mérnöki hivatalban van közszemlére kitéve, egyszersmind felhívja a város a közönség azon részét, kiknek földbirtoka nevezett uttal határos, hogy a közszemlére kitétt műleírast és helyszínrajzot saját érdekükben tekintsék meg és netán létező észrevételeiket f. hó 18. napjának délután 10 óráján a városház nagytermében működő hitelesítő küldöttség előtt adják elő; mert mulasztás esetén meghallgatásuk nélkül fog ezen munka hitelesíteni.

— **A Székesfehérvári ker. keresk. alkalmazottak köre** folyó hó 9-én vasárnap délután 5 órakor a Szt. Imre teremben Liceumi előadást rendez melyen szavalat, monológ, párjelenet s végül a „Féltékenység” című vígjáték kerül színpadra. Jegyek előre válthatók a ker. fog. szövetkezetben. Üöhely 30 fillér altólhaly 20 fillér.

— **Halalozások** Özv. Heltay Gyuláné, sz. Vezner Janka f. hó 3-án este 6 órakor életének 63. évében meghalt. A megboldogutnak hült teteme március hó 5-én d. e. 11 órakor fog a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a pázmándi temetőben nyugalomra tétetni.

Szalai János földműves f. hó 4-én 65 éves korában meghalt. Temetése tegnap délután 4 órakor volt a Széchenyi-utca 164 szám alól nagy részvét mellett.

— **Iskolabezárás.** Sósikuton az iskolákat hóhurut járvány miatt bezárták.

— **Köszönet.** A bodajki ósrégi és híres szent-kút vízvezető csatornája teljesen eldugult, úgy, hogy a merítő helyen már térdig állott a víz s kezdett a különben 15 fokos meleg víz kihűlni s befagygni. A zordon hideg időben sürgősen kellett a munkához fogni, hogy nagyobb baj ne történjék. Az egész csatornát 20 méter hosszúságban s egy ölnyi mélységben csátánnyal kellett felbontani s a téglákat, melyek hasadékaik keresztül kalapnagyságu mohardarabok nőttek ki, s a víz lefolyását akadályozták, el kellett távolítani s 20 méter hosszú jó vastag cement csövekkel kellett kirakni az egész csatornát, amely most örökös lesz. Az egész anyag és munka 108 K 60 fillérbe került.

Ezen összeg kifizetése végett alapítvány hiányában gyűjtést rendeztem. Összegyűjtöttem 97 K. A nagy-lelkű adakozóknak s a gyűjtőknek ezután úgy magam, mint híveim nevében is leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. Isten fizesse meg! A hátralévő 11 K 60 fillért a Fehérmezei Napló útján kérem a jó lelkektől! Bodajki, 1913. március 4. Puli György, esperes-plebános.

— **Demokrata terror.** Nagyon öntudatosak az elvtársak. Amikor teniók kell valamit, akkor azonban mindig cserben hagyja őket ez tudatuk, vagyis az eszük s erőt vesz rajtuk a vörös posztós bikatermeszet. Szarka Lajos Palotai utca 27. sz. alatti lakos kedden este színházról ment haza s az utcán 7-8 ember megtámadta. Botokkal ütni kezdték, mire ő revolvert rántott. Ekkor ráugrottak, kiakarták csavarni kezéből a fegyvert, miközben az csúszott, de senkit sem sebesített meg. A dörrenésre azonban elmenekültek a támadók. A rendőrségen Szarka jegyzőkönyvbe mondta, hogy szervezett munkások voltak a támadók, akik már máskor is megaltarták verni, amiért erőszakos kapcsitálásokra sem hajlandó a szervezetbe belépni. A rendőrség keresi az utonállókat.

— **Megűtköztek a nők a szépségén.** Elragadó! még mást is mondtak, akik látták a most érkezett tavaszi kosztümekelméket Ruddyányai kizárólagos posztókereskedésében.

— **Vöröskakas.** Tabajdon tűz volt tegnap délután 2 óra tájban Kecskés András udvarán egy takarmánykaszaló kigyulladt. A tűz a tulajdonos fiának gondatlanságából keletkezett. Biztosítva nem volt, a kár több száz korona. A tabajdi kötelei tűzoltóság és a közönség la-kosságának egyuttal odaadó mentési munkájával sikerült a tüzet a nagy szél dacára is lokalizálni.

Székesfehérvár egyedüli kizárólagos kávé- és teaüzlete a **FIUMEI kávébehozatal.** Telefon 250.

— **Sötét bűn.** A rendőrség névtelen levél útján arról értesül, hogy egy helybeli huszárörrmester vadházastársa „sötét bűnt” követett el. A rendőrség megindította a nyomozást és kihallgatta a feljelentettet, aki eleinte tagadott, de később már a beismerés felé hajlott. A rendőrség folytatja a nyomozást.

— **Fogak** Kovács Dezső fogászati műtermében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a.) a Zirci templommal szemben.

— **Rendőri hír.** Babai Béla 42 éves pátkai mészárossegéd tegnapelőtt betekintett a mi híres városunkba s beléköszönt a fehérvári borba is. Jó egynehány szörjé fenekére nézett, már a borospohárnak mikor arra gondolt, hogy hazamenjen. Az utcán működni kezdett a fejében és lábában egyaránt a szesz. Dülöngélő járásához keskeny volt a járda s lelékődte onnan a járó-kelőket, hogy jobban elférjen. Odament hozzá a rendőr és rendre intette, de őkelme a rendőrt is le akarta a járdáról lökni. A rendőr azonban erősebb volt. Bevitte a városházra, ahol kijózanodása után itélkezett felette a rendőrség. Botrányos részszegségért két napi elzárását megváltató 30 K pénzbüntetést mértek a fejére és kiutasították a városból.

— **Ne felejtjük el,** hogy a liberálisok, szabadkőművesek és szociáldemokraták tolvajnyelván „a klerikalizmus” a kath. vallást, vagyis a kath. egyházat jelenti. Ha valakit „klerikalizmus”-nak mondanak, ugyanazon tolvajnyelv szerint annyit tesz, hogy az illető hű és derék katolikus ember. Találón mondja valaki: A „klerikalizmus” okos, ravasz emberek találmánya, hogy az ostobák feltűnjenek neki.

Mindenmü drogeriai cikket ALBA drogeriában vegyünk.

Színház.

H e t i m ű s o r:

Csütörtök: Nebántsvirág Küry Klárával.
Péntek: Sabinnók etrablása. Szepi Sándor jutalomjátéka.
Szombat: Törökvilág Székesfehérváron. Philipp István színműve.

Árverés.

Hammer Ignác és neje, egy kiskoru Bruckner Erzsébet között tulajdonát képező Széchenyi-utca 17. számú ház a székesfehérvári kir. teletörvényesség árverési helyiségében 1913 évi Március hó 15-én d. e. 9 órakor bírói árverés útján eladatik.

Kikiáltási ár 16.780 korona.

Hammer András
gyám.

Lax és Martin divatárúháza Székesfehérvár.

Tavaszi kosztüm- és ruhakelmeujdonságaink már raktárra érkeztek. Választékunk még egy szezonban sem volt ennyire változatos és sikerült összeállítású.

Bluzkülönlegességek!
Crép de chinék és crép wol a divat legutolsó slágerjei.

Női és gyermek kabátokban a legnagyobb választék.

Nagy raktár kész női fehérneműk, vásznak és chifonokban.

Telefon 168. sz.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Jancsár-utca 24. sz. ház minden órán szabadkézből eladó. Ugyanott egy buzaföld is kiadó.

Nyáry Gábor asztalos üzletébe tanulók felvétetek, ugyanott egy napszámos is felvétetik.

Boros Péter asztalosműhelyt nyitott Palotai-utca 17. sz. a., ahol mindenféle asztalosmunkát pontosan, jól és jutányosan készítt.

Bodajkon a kastélyal szemben egy csinos uri sarokház 3 szobás új lakással, — egy kulcsra zárható megfelelő mellékkel eladó. Ugyanott kiadó egy istálló is.

Házvezetőnőnek, gazdaasszonyoknak ajánkozik a belső és külső gazdaságban teljesen jártas középkorú özvegy nő. Legjobban szeretne pusztára vagy falura menni. Cím a kiadóban.

Kétszobás lakás május 1-re (esetleg azonnal) kiadó Széchenyi-utca 26. sz. alatt.

Magyarbakák keserve a határon, továbbá a Cigányprimás ének és zeneszámai gramofonlemezek legjutányosabban Kossuth-u. 15. papírkereskedésben.

Egy bognártanonc felvétetik Polgár Mihálnál József-utca. 20.

Öreghegyen 24 oktályos szőlő egyben vagy három részben külön-külön hajlékkal és pincékkel eladó. Bővebbet Rákóczi-utca 23. — Ugyanott egy vincellér 12 oktályos szőlőhöz jó feltételek mellett felvétetik.

Alkotmány, a legjobb magyar napilap, kapható Horváthné és Rónainé Kossuth-utcai üzletében.

Rákóczi-utca 17 sz. alatt egy bolti helyiség 2 szobával, konyhával és mellékkel eladó május 1-re kiadó. Ugyanott kiadó egy istálló is.

Lapok, folyóiratok megrendelhetők Horváthné és Rónainé papírüzletében, Kossuth-u. 15.

Magyar kincs. Burgonya 5 K. 50 f. házhoz szállítással kapható Lövölde-utca 3 sz. a.

Varrógépjavítások

műhelyünkben gyorsan és szakemberien készíttetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság!

Magyarország legnagyobb és legrégibb varrógép-üzlete, Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-ház.

Legszébb női és gyermekruhák
Mikó nővérek üzletében, — Szögyény-Marich-utca 6.
Raktáron tartjuk a legújabb divatú női blúzokat, lüszter, glóthi és karton köntényeket, továbbá férfi és női alsó ruhákat, nagy választékban minden fajta fűzőket. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtunk tisztellett!

Mikó Nővérek, Szögyény Marich-utca.

VIDA ELEK
Első rangu kárpitosüzlete
Megyeházépület.
Lakberendezést, kárpitozott btorokat
s díszítéseket a legteljesebb felelősség mellett készítik modern kivitelben, méltányos árak mellett. Teljes lakberendezéseknél a legnagyobb készséggel ajánlok feltétlen megbízható
elsőrangú butorgyárat.
Intenzívebb szakudással elkészített munkák kap s legalább 15—20%-al olcsóbban jut így a n. é. közönség butorszükségletéhez, mint bármilyen más pénzvállalatnál, kik bedolgoztatnak.
Kiváló tisztelettel
Telefon 311. VIDA ELEK
kárpitos és díszítő.

SZENT ISTVÁN
ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.
Székesfehérvár, Bástya-utca 3. szám.

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen újonnan átalakítottam és minden gényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikuttaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvízzel látják el napenként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekinteteken szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem első rendű masszírozók és tyukszemvégőkből áll, akik szakképzett-ségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

A mélyentisztelt közönség szíves pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA,
fürdőtulajdonos.

Gőzfürdő napok:
Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.
Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át.

Fürdődíjak ruhával együtt:
Gőzfürdő —60
Gyermekek 10 évig . . . —30
Porcellán kád 1—
Cinkád —80
Hideg-gyógyfürdő —60
Iszapiürdő 2—
Szénsavas-fürdő 2—
Sósfürdő 120

BÉRETLEJEGYK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

Meglepő ujdonság
FACIMBALOM
(XILOPHON)
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A Facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarokból áll és a mellékelt verőke (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőke csak 6 korona.
Wagner a „Hangszer-Király“
országos elsőrendű hangszerárúházaiban. Budapest, József-kürt 15. Fényképek árjegyzék ingyen. Ővás: figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

JÓ ÉS OLCSÓ ZONGORÁK és PIANINÓK
elsőrendű gyártmányok nagy választékban állandóan raktáron vannak és jutányos áron adom el.
ROSENSTEIN ARTUR
ZONGORATERMÉBEN, ISKOLA-UTCA. 6.
Telefon 291. Hangszerek részletfizetésre. Telefon 291.

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védegyre ismerősek fel!

Az eredeti Singer-varrógépek valódi árusítói ezen védegyre ismerősek fel!

ÓVÁS!
vegye figyelembe, hogy varrógépeinket nem viszont elárúsítók útján, hanem saját üzlethelyiségünkben közvetlenül adjuk el a közönségnek. Csak oly üzletekben melyek ezen címerével vannak ellátva, szereshetők jobbra eredeti SINGER varrógépek.

Singer Co varrógép-részvénytársaságnak Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-főház.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.